

6 czerwca 2024 r., Warszawa

Sz. P.

Piotr Kasiński
Dyrektor
Departamentu Funduszu Sprawiedliwości

Szanowny Panie Dyrektorze,

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę w konsultacji z innymi organizacjami prowadzącymi lub szykującymi się do otwarcia Centrów Pomocy Dzieciom, opartych na sprawdzonym modelu Barnahus, zrzeszonymi w Sieci Centrów Pomocy Dzieciom, przedstawia poniżej uwagi do ogłoszenia konkursowego dotyczącego otwartego konkursu ofert na utworzenie centrów pomocy dzieciom.

Uwagi nasze wynikają z wielu lat praktycznego wdrażania modelu Barnahus w Polsce, rekomendowanego przez Komisję Europejską, a także przez Komitet Praw Dziecka ONZ w swoich uwagach dla Polski.

Mamy nadzieję, że przedstawione komentarze będą pomocne w przygotowaniu ostatecznej wersji dokumentacji konkursu, w wyniku którego możliwe będzie wyłonienie jak najlepszych ofert, zapewniających dzieciom pokrzywdzonym przestępstwem wysokiej jakości pomoc wg uznanych i sprawdzonych standardów i procedur.

W razie jakichkolwiek pytań, osobą, która może przedstawić dodatkowe wyjaśnienia, jest po naszej stronie Beata Wojtkowska, wiceprezeska zarządu FDDS, beata.wojtowska@fdds.pl, 600496101.

Z poważaniem,

Renata Szredzińska
prezeska zarządu
Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę

Do wiadomości:

Wiceministra Sprawiedliwości, Zuzanna Rudzińska-Bluszcz

Uwagi ogólne

1. Rozumiemy, że obecny konkurs jest początkiem tworzenia wysokiej jakości sieci Centrów Pomocy Dzieciom w Polsce, stąd też zapewne wynika ograniczenie do jednego Centrum Pomocy Dzieciom w województwie. Mamy nadzieję, że w przyszłości, zwłaszcza w przypadku rozległych województw, będzie możliwość dofinansowania większej liczby podmiotów.
2. Mamy też nadzieję, że w kolejnych krokach będzie również ogłoszony konkurs dla pozostałych województw, w którym będą mogły wziąć udział organizacje, które od lat prowadzą Centra Pomocy Dzieciom, skutecznie pomagając dzieciom. W tej chwili podmioty te muszą się utrzymywać ze środków samorządowych, głównie miejskich, co ogranicza terytorialnie dostępność usług dla mieszkańców danego miasta, oraz środków prywatnych.
3. Wskazujemy, że dwa tygodnie na składanie wniosków, zwłaszcza, że przypadnie to na okres wakacyjny, jest czasem zbyt krótkim na przygotowanie dobrej jakości oferty. Dobrą praktyką są 3 tygodnie od daty ogłoszenia.

Uwagi do dokumentacji konkursowej:

CXLVI Otwarty konkurs ofert- woj. wielkopolskie

1. W punkcie 4.5.1 - minimalne doświadczenie - podano tylko: „oferent musi posiadać doświadczenie w zakresie: pracy z dziećmi i rodzinami z dziećmi, w szczególności w zakresie udzielania pomocy psychologicznej, prawnej i socjalnej”. Wydaje się, że kryterium to powinno się również odnosić do doświadczenia w zakresie pracy z dziećmi pokrzywdzonymi przestępstwem, w tym związanym z przemocą i wykorzystaniem seksualnym. Powinno też być odniesienie do doświadczenia we współpracy interdyscyplinarnej, która jest kluczowa do udzielenia skutecznej pomocy. Rekomendowanym sposobem weryfikacji byłoby również uzyskanie minimum 2 rekomendacji ze służb publicznych zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej lub/i zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej lub/i władz samorządowych lub przedstawienie porozumień o współpracy z tymi służbami, jeśli takie zostały zawarte.
2. W punkcie 5.1.3, który wyszczególnia formy pomocy, które powinny być dostępne w Centrum Pomocy Dzieciom, nie ma odniesienia do jednego z podstawowych standardów Centrum Pomocy Dzieciom, jaką jest możliwość przesłuchania w przyjaznym pokoju przesłuchań znajdującym się w CPD. Chociaż jest mowa o tym, że “ważne jest, aby wszystkie te formy pomocy były dostępne w jednym miejscu, co minimalizuje stres i traumę związaną z koniecznością korzystania z wielu różnych instytucji”. Nie ma też mowy o przygotowaniu do przesłuchania. Postulujemy wprowadzenie takich zapisów.

3. W punkcie 5.1.4 model Centrum Pomocy Dzieciom jest przedstawiony jednym zdaniem "CPD działa na zasadzie „jednego okna”, co oznacza, że wszystkie niezbędne usługi są świadczone w jednym miejscu, przez zespół specjalistów z różnych dziedzin". Naszym zdaniem ważne jest, żeby odwołać się w tym miejscu do standardów rekomendowanych przez Komisję Europejską, Komitet Praw Dziecka ONZ, ewaluowanego europejskiego modelu Barnahus¹ oraz amerykańskiego modelu Children Advocacy Centre². Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę zaadaptowała standardy Barnahus do polskiego systemu prawnego³. Przy każdym standardzie znajduje się jego dokładny opis, dobre praktyki, a także wskaźniki określające poziom jego realizacji.
4. W punkcie 5.2.1: Cel 1: „W ciągu 18 miesięcy od rozpoczęcia działalności Centrum, zapewnić kompleksową pomoc co najmniej 100 dzieciom w wieku 0-18 lat, które doświadczyły przemocy (m.in. psychologicznej, fizycznej, seksualnej)” wydaje się mało realistyczny. Procesy terapeutyczne dzieci pokrzywdzonych przemocą są długotrwałe, poza tym pracuje się też oddzielnie z rodzicami niekrzywdzącymi dziecka, którzy również są beneficjentem CPD. Zaleca się zmniejszenie wskaźnika do 80.
5. W punkcie 5.2.3: Cel 3 – dotyczący wymogu przeprowadzenia co najmniej 5 kampanii i zwiększenia o 10 pp liczby osób deklarujących znajomość podstawowych praw dziecka oraz procedur zgłaszania przemocy wobec dzieci wydaje się nie precyzyjny. Może nie trzeba precyzować, ile ma być kampanii, tylko podać ich oczekiwany efekt? W przeciwnym razie naszym zdaniem trzeba doprecyzować, co to jest kampania.
6. Punkt 5.3.2.3. Zapewnienie małoletnim oraz ich opiekunom specjalistycznego wsparcia 1. Liczba dzieci, które otrzymały wsparcie w roku 2025 = 60 dzieci, w roku 2026 = 120 dzieci 2. Liczba opiekunów, którzy otrzymali wsparcie w roku 2025 = 30 osób, w roku 2026 = 60 osób. Czyli łącznie, w ciągu 18 miesięcy (VII 2025-XII 2026) realizacji projektu trzeba pomóc minimum 180 dzieciom. Wyżej w celu 1 jest informacja o minimum 100 dzieci, a i tak wskaźnik ten jest nierealistycznie wysoki biorąc pod uwagę długość procesów terapeutycznych. Należy pamiętać, że przyjęcie 60 dzieci w okresie VII-XII 2025 oznacza, iż w razie kontynuacji terapii w kolejnym roku - 2026, trzeba będzie mieć do dyspozycji minimum 48 h na 1 dziecko (1 h sesji raz w tygodniu, czyli 4 spotkania w miesiącu, a 60 dzieci może potrzebować łącznie 2.880 h w roku

¹ Informacje o europejskiej Sieci Centrów Pomocy Dzieciom (Barnahus) Promise Barnahus Network
<https://www.barnahus.eu/en/>

² Standardy akredytacyjne Children Advocacy Centre <https://www.nationalchildrensalliance.org/ncas-standards-for-accredited-members/>

³ Standardy polskich Centrów Pomocy Dzieciom (Przewodnik po standardach CPD)
https://edukacja.fdds.pl/pluginfile.php/85886/course/section/907/przewodnik_cpd_ver2021.pdf

2026 (bezpośrednia pomoc). To zdecydowanie przekracza minimalny limit określony w ogłoszeniu. A co w przypadku 180 dzieci?

7. Punkt 5.3.2.4. Oczekiwane minimalne efekty – 4. Zmniejszenie poziomu stresu u 20 % dzieci – a powyżej w celu 2 „obniżyć średni poziom nasilenia stresu ... o 20% u dzieci”. Nie jest więc zrozumiałe, czy 20% odnosi się do poziomu stresu czy liczby dzieci?
8. Punkt 5.3.2.7. Łączny czas dostępności osoby pierwszego kontaktu VII-XII 2025 (6 miesięcy) = 2.000 godzin (ok. 333 godzin miesięcznie, około 77 godzin w tygodniu)

I-XII 2026 (12 miesięcy) = 2.016 godzin (168 godzin miesięcznie, około 40 godzin w tygodniu).
Podejrzewamy, że wkraść się tutaj błąd rachunkowy.
9. Czy punkt 8.3.2 przewiduje koszty superwizji dla personelu? Warunkiem koniecznym skutecznej pomocy dziecku jest zapewnienie superwizji dla personelu klinicznego oraz w miarę możliwości dla prawnika oraz osób pierwszego kontaktu/pracowników recepcji.
10. 8.3.4.7 Koszty corocznej ewaluacji są kosztami merytorycznymi i nie powinny być ujmowane w kosztach administracyjnych.
11. Czy punkt 8.4.1 oznacza, że niekwalifikowalne są prace remontowe dotyczące dostosowania lokalu np. do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, czy odnowienie/odświeżenie, postawienia ścianek działowych itp.?
12. Punkt 9.2.1. - limity na poszczególne lata – limit na rok 2025 jest dwukrotnie mniejszy niż na rok 2026, co nie jest spójne z wymogami harmonogramowymi projektu. Centrum ma działać w pełni co najmniej pół roku w 2025 r., a dodatkowo należy przystosować lokal, zakupić niezbędny sprzęt, koszty promocji też największe są w pierwszym roku. Trzeba też przeprowadzić ewaluację ex-ante, żeby mieć punkt odniesienia do pomiaru efektów. W naszej opinii kwoty powinny być inaczej podzielone, z elastycznością wnioskowania o przeniesienie między latami ewentualnej niewykorzystanej kwoty.
13. Czy punkt 9.5 „Dysponent nie przewiduje współfinansowania realizacji zadania ze środków własnych oraz z innych źródeł” oznacza, że finansowanie z innych środków nie musi być wykazywane, ale działanie Centrum Pomocy Dzieciom może być finansowane z innych środków, np. samorządowych, a w ofercie można przedstawić tylko ten zakres działania, na który brakuje finansowania i o które się wnioskuje do Funduszu? Bardzo ważne, żeby Centra Pomocy Dzieciom miały możliwość zdobywania środków z różnych źródeł, żeby rozbudowywać swoją ofertę, ale też angażować i mobilizować lokalne podmioty (władze samorządowe, lokalny biznes czy też darczyńców indywidualnych) w sprawy społeczne. Jest to też podstawą trwałości na wypadek ustania środków z Funduszu Sprawiedliwości.

14. Punkt 12.2.5 stanowi, że do oferty trzeba załączyć dokument potwierdzający dysponowanie lokalem. Tymczasem samo otwarcie CPD przewidziane jest od 1 lipca 2025 r. Postulujemy, by wydłużyć czas na przekazanie tego załącznika do np. końca 2024 r., przed podpisaniem umowy. Jeśli zachowany zostanie ten zapis, to nie ma uzasadnienia termin otwarcia centrum dopiero 1 lipca 2025 r. Nie daje też szans organizacjom na znalezienie odpowiedniego lokalu, gdyż termin składania oferty to już 11 lipca br. Ponadto dla organizacji zawarcie umowy najmu przed ogłoszeniem wyników konkursu jest bardzo ryzykowne ze względów finansowych.
15. Punkt 15.1. - Konkurs może być odwołany przed upływem terminu składania ofert. Z szacunku dla pracy NGO postulujemy dodanie wymogu podania przez Dysponenta uzasadnienia ewentualnego odwołania.

Załącznik 1 Minimalne doświadczenie Wnioskodawcy

16. Minimalne doświadczenie 100 h pomocy psychologicznej w ciągu 3 lat jest zdecydowanie niewystarczające. Oznacza, że organizacja może wykazać się doświadczeniem systematycznej rocznej pracy psychoterapeutycznej tylko z 2 dziećmi! Ponadto, powinno być dodane, że są to dzieci po doświadczeniu krzywdzenia. Także sposób udokumentowanie powinien dopuszczać również umowę (a także ewentualne sprawozdanie) z prywatnym sponsorem, nie tylko na realizację zadania publicznego. Dodatkowe pytanie, czy trzeba załączać te dokumenty, czy tylko wykazać (tytuł, numer, kwota, data zawarcia, okres realizacji i posiadać do wglądu w trakcie kontroli? Jeśli trzeba załączyć, to czy należy też dołączyć do wersji drukowanej (co wtedy ze względami oszczędności i ekologii)?
17. Powyższe uwagi odnoszą się także do wymogu pomocy prawnej – podmiot powinien wykazać więcej godzin, a także pomoc ta powinna specyficznie dotyczyć pomocy prawnej dla osób, których dzieci zostały pokrzywdzone przestępstwem i/lub przemocą domową.
18. Cel pierwszy zadania (dokument: otwarty konkurs ofert) mówi o nawiązaniu współpracy z lokalnymi instytucjami – warto, żeby organizacja zakładająca CPD miała już doświadczenie współpracy z innymi instytucjami i była rozpoznawalna w środowisku lokalnym. Tak jak zaproponowano w uwagach do dokumentu "Otwarty konkurs ofert" rekomendowanym sposobem weryfikacji byłoby uzyskanie rekomendacji lub przedstawienie porozumienia o współpracy, jeśli takie zostało zawarte.

Załącznik 2. Zakres usług świadczonych w Centrum Pomocy Dzieciom

19. W punkcie 3.1. Pomoc psychologiczna: zakres usług nie obejmuje indywidualnego oraz grupowego wsparcia psychologicznego dla rodziców. Pomoc przynosi efekty tylko jeśli pomocy psychoterapeutycznej/psychologicznej/pedagogicznej dziecku towarzyszy równolegle pomoc jego rodzinie. Współpraca nie jest podejmowana z rodzicami spełniającymi jedno lub więcej z poniższych kryteriów: odpowiedzialnymi za przemoc seksualną wobec dzieci lub podejrzanymi o nią do czasu wyjaśnienia; stosującymi czynną przemoc i nie rokującymi zmiany, zagrażającymi dobru dziecka; czynnie szkodliwie korzystającymi ze środków uzależniających, w tym alkoholu. W przypadku dzieci pozostających w pieczy instytucjonalnej wskazana jest stała współpraca z opiekunem z placówki, ewentualnie z rodzicem, jeśli jest osobą wspierającą. Rekomenduje się, żeby wpisać do zakresu usług indywidualne oraz grupowe wsparcie psychologiczne dla rodziców (warsztaty psychoedukacyjne są niewystarczające).

20. W Załączniku nr 2 jako obligatoryjne zostały wskazane następujące zadania:

3.1. Pomoc psychologiczna:

3.1.1. Konsultacje psychologiczne: Pierwsze spotkania mające na celu rozpoznanie potrzeb dziecka i zaplanowanie dalszej pomocy.

3.1.2. Psychoterapia indywidualna: Regularne spotkania z psychologiem lub psychoterapeutą, mające na celu pomoc dziecku w radzeniu sobie z traumą, lękiem, depresją i innymi trudnościami emocjonalnymi.

3.1.3. Psychoterapia grupowa: Zajęcia grupowe dla dzieci, które doświadczyły podobnych traum, umożliwiające im dzielenie się swoimi przeżyciami, wzajemne wsparcie i naukę nowych umiejętności radzenia sobie z trudnościami.

3.1.4. Warsztaty psychoedukacyjne: Zajęcia grupowe mające na celu dostarczenie dzieciom i rodzicom wiedzy na temat przemocy, jej skutków oraz sposobów radzenia sobie z traumą.

Natomiast w Ogłoszeniu konkursowym na stronie 6-8, zostały podane:

5.3. Wskaźniki realizacji zadania

W tych wskaźnikach podano informację o łącznej liczbie godzin terapii grupowej:

1. Liczba godzin wsparcia dla dzieci (100 h w 2025 r. oraz 200 h w 2026 r.), a także
2. Liczba godzin wsparcia dla rodziców (50 h w 2025 r. oraz 100 h w 2026 r.)

Występuje tu niespójność: w zadaniach obligatoryjnych jest wskazana tylko psychoterapia grupowa dla dzieci, natomiast wskaźniki zostały określone również dla rodziców.

Z kolei kolejne obligatoryjne zadanie: "warsztaty psychoedukacyjne" dedykowane dla dzieci i dla rodziców nie zostało w ogóle "owskaźnikowane"

W tabeli z produktami (5.3.2. Tabela Minimalnych Rezultatów i Produktów Projektu) wskazano minimalną łączną ilość godzin dostępności danego specjalisty czyli godzin pracy (psychologa, prawnika itp.) oraz mieszczącą się w tej łącznej ilości liczbę godzin wsparcia dla dzieci/rodziców.

Jeśli chodzi o psychoterapeutę - brakuje wskazania liczby godzin wsparcia dla dzieci.

Z kolei podano łączną liczbę godzin terapii grupowej, ale nie wskazano, który ze specjalistów ma realizować to zadanie - psychoterapeuta?

21. Punkt 3.2.1 Poradnictwo prawne: Udzielanie dzieciom i ich rodzinom informacji na temat ich praw oraz możliwości dochodzenia roszczeń odszkodowawczych.

Reprezentacja prawna: Wsparcie prawne w postępowaniach sądowych, np. w sprawach o ustalenie ojcostwa, alimenty, ograniczenie władzy rodzicielskiej.

Tak sformułowany zakres pomocy prawnej znacznie ją zawęża, a dosłownie odczytany może być przeciwnie skuteczny w ochronie dziecka. Wskazany zakres spraw - Wsparcie prawne w postępowaniach sądowych, np. w sprawach o ustalenie ojcostwa, alimenty, ograniczenie władzy rodzicielskiej - jest nieadekwatny do zakresu wymaganego w projekcie działania Centrum. Beneficjenci Centrum wskazani w projekcie - dzieci w wieku 0-18 lat, które doświadczyły przemocy (m.in. psychologicznej, fizycznej, seksualnej) będą potrzebowały reprezentacji w postępowaniu karnym, o którym tutaj nie mam mowy, czy w postępowaniu rodzinnym w zakresie kontaktów, wglądu w sytuację rodziny. Pomoc prawna powinna zostać rozszerzona o wskazane obszary związane z przyjaznym przesłuchaniem, wysłuchaniem oraz reprezentantem dziecka.

22. Punkt 3.3 Pomoc socjalna:

3.3.1 Pomoc w znalezieniu mieszkania: Wsparcie w znalezieniu bezpiecznego i odpowiedniego miejsca zamieszkania dla dziecka i jego rodziny.

3.3.2. Pomoc w znalezieniu pracy: Wsparcie w znalezieniu zatrudnienia dla rodziców lub opiekunów dziecka.

3.3.3. Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych: Wsparcie w kontaktach z urzędami i instytucjami.

Sformułowanie w ten sposób zakresu usług jest trudno do zrealizowania. NGO realizująca zadanie zlecone w ramach konkursu nie ma żadnych możliwości prawnych ani możliwości wpływu na zasób lokalowy danej gminy czy Urząd Pracy. Ponadto pomoc w załatwianiu spraw

urzędowych („wsparcie w kontaktach z urzędami i instytucjami”) wymaga umocowania prawnego asystenta osoby pokrzywdzonej z uprawnieniem do działania w jej imieniu i reprezentowania jej przed urzędami. W obecnym stanie prawnym, w związku z przepisami o ochronie danych osobowych, tajemnicą zawodową oraz brakiem podstawy prawnej do pomocy osoby trzeciej żadna instytucja urzędowa np. wydział lokalowy gminy, nie ma obowiązku ani podstaw prawnych do relacji z osobą trzecią niż interesant. Być może chodziło tu o poradnictwo w tym zakresie, ale wtedy zaleca się nazwać to wprost poradnictwem lub dopisać do poradnictwa prawnego.

23. Punkt 3.4. Mediacje rodzinne - pomoc w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych, w tym konfliktów związanych z rozwodem, separacją, ustaleniem kontaktów z dzieckiem.

Usługa ta w ogóle nie powinna znaleźć się w zakresie usług świadczonych przez CPD. Zgodnie z opisem beneficjenta projektu zakłada on pomoc dzieciom w wieku 0-18 lat, które doświadczyły przemocy (m.in. psychologicznej, fizycznej, seksualnej). W takiej sytuacji mediacje są niewskazane, gdyż nie ma zachowanych warunków koniecznych do mediacji, przede wszystkim dobrowolności, neutralności i równości stron. Dziecko pokrzywdzone przestępstwem nie jest w stanie spełnić tych warunków, ale też nie może być aktywnym podmiotem mediacji, zaś mediowanie w jego imieniu może naruszać jego interesy. We wszystkich dokumentach międzynarodowych dotyczących środków sprawiedliwości naprawczej, w tym mediacji podkreśla się, że przy przekazywaniu sprawy do takiego programu powinno się brać pod uwagę różne dysproporcje zaburzające równowagę sił stron procesu. Szczególnie jest istotne, kiedy jedną ze stron jest pokrzywdzone przemocą dziecko. W takiej sytuacji sprawca często sam wnioskuje o skierowanie sprawy do mediacji, robi to wyłącznie ze względów koniunkturalnych: chodzi mu o poprawę swej sytuacji procesowej, a po osiągnięciu tego celu nie zamierza zmienić swego postępowania.⁴ Prawo międzynarodowe jasno wskazuje na wykluczenie z mediacji obszaru przemocy⁵

⁴ Argumenty teoretyków: HH. Irving oraz M. Benjamin dowodzili, że „przemoc tego rodzaju i mediacja to sprzeczność sama w sobie. Przemoc jest bowiem wskaźnikiem dysfunkcji o szczególnym charakterze, gdyż wskazuje na nierówność między małżonkami czy partnerami w zakresie siły, kontroli oraz podejmowania decyzji” A. Gójska i V. Huryn odnosząc się do polskich warunków, zwracały uwagę na szczególne zagrożenia dla fizycznego bezpieczeństwa ofiar narażonych na eskalację przemocy po wszczęciu procedury mediacyjnej.

⁵ Pkt 15 komentarza do art. 6.1. Załącznika do Rekomendacji Nr R (99) 19 Komitetu Ministrów [Rady Europy] dla Państw Członkowskich o mediacji w sprawach karnych²³, gdzie podkreśla się m. in., że „mediacja nie może być procedurą właściwą, gdy między stronami istnieją oczywiste dysproporcje. Mediacja wymaga aktywnego udziału stron i zdolności do podejmowania w trakcie negocjacji decyzji w ich własnym interesie. Duża nierównowaga sił, taka jak stosunek zależności jednej ze stron od drugiej, domniemana lub wyraźna groźba przemocy, uniemożliwi swobodny udział i prawdziwą zgodę na porozumienie”.

Rada Europy w sprawie pomocy dla ofiar przestępstw z dnia 14 czerwca 2006 r. (Rec. (2006) 8) Komitet Ministrów zwraca uwagę, że przy podejmowaniu decyzji o skierowaniu sprawy do mediacji (a także w jej trakcie) należy zawsze mieć na uwadze interesy ofiary, a także uwzględniać potencjalne zagrożenia, które łączą się ze stosowaniem tej instytucji.

W CPD nie ma też pola do rozwiązywania konfliktów rodzinnych, w tym konfliktów związanych z rozwodem, separacją, ustaleniem kontaktów z dzieckiem – wydaje się, że takie działania winny mieć miejsce np. w Poradniach Psychologiczno-Pedagogicznych lub Centrach Pomocy Rodzinie, a nie w instytucjach pracujących z dzieckiem pokrzywdzonym przestępstwem. Niezasadnym jest uwspólnianie obszaru przemocy wobec dziecka z obszarem konfliktu w rodzinie. Co więcej ilość spraw okołorozstaniowych dotyczących dzieci, a generowanych przez rodziców, całkowicie przytłoczyłaby jakiegokolwiek inne działania Centrów.

24. Zapis punktu 4.1 jest niezrozumiały. Nie wydaje się możliwe, żeby NGO nie będące ZOZ mogło zapewnić usługi lekarzy specjalistów, chyba że chodzi w tym punkcie o możliwość nawiązania współpracy z podmiotami medycznymi, w tym z prywatnymi placówkami i pokrywanie kosztów wizyty specjalistycznej.
25. Pomimo tego, że w innych dokumentach mowa jest o wsparciu psychiatrycznym dla dziecka, konsultacje psychiatryczne nie są wymienione w zakresie usług obligatoryjnych.
26. Ważnym standardem Centrum Pomocy Dzieciom jest zapewnienie dziecku przesłuchania w przyjaznych warunkach. Rekomenduje się, żeby do zakresu usług wpisać obsługę przyjaznego pokoju przesłuchań udostępnianego lokalnym sądom oraz usługę przygotowania do przesłuchania dla dziecka oraz rodziców (którzy nie są sprawcami)

Załącznik 3 Minimalny personel Wnioskodawcy

27. Doświadczenie istniejących i działających od wielu lat Centrów Pomocy Dzieciom wskazuje na to, że minimalny personel wnioskodawcy powinien obejmować psychologów/psychoterapeutów, prawników, lekarza psychiatrę, osoby pierwszego kontaktu oraz doświadczonego koordynatora placówki! Inni specjaliści, to jest pediatra, pracownik socjalny, pedagog powinni być dobierani przez placówkę w zależności od potrzeb lokalnych i specyfiki placówki (zamiast np. stałej współpracy z pediatrą - można nawiązać kontakt z prywatnym bądź państwowym ZOZ).
28. Wymóg tytułu radcy prawnego lub adwokata dla osoby udzielającej wsparcia prawnego nie jest adekwatny. Dopiero osoba, która miałaby pełnić funkcję reprezentanta dziecka w rozumieniu

Decyzja ramowa z dnia 15 marca 2001 r Rady w sprawie pozycji ofiar w postępowaniu karnym (2001/220/WSiSW)²⁵ w art. 10 ogólnie zachęcała państwa członkowskie do promowania mediacji w tych sprawach karnych, które do takiej procedury się nadają. To ostatnie stwierdzenie świadczyło o tym, że zachęta ta nie odnosiła się do wszystkich

Raport wyjaśniający do Konwencji Istambulskiej podkreśla że „ofiary przemocy nigdy nie są w stanie uczestniczyć w takiej procedurze na równym poziomie ze sprawcą, gdyż charakter tych przestępstw sprawia, że ich ofiary zawsze odczuwają wstyd, bezradność i są szczególnie podatne na pokrzywdzenie, podczas gdy sprawca pozostaje w pozycji władzy i dominacji”

ustawy powinna mieć takie wykształcenie, choć również ustawa z 28 lipca 2023 w art. 1 par. 2 stanowi: "W przypadku, gdy stopień skomplikowania sprawy tego nie wymaga, w szczególności, gdy sąd opiekuńczy określi szczegółowo treść czynności, reprezentantem dziecka może zostać ustanowiona również inna osoba posiadająca wyższe wykształcenie prawnicze i wykazująca znajomość potrzeb dziecka". Ważne jest za to, by prawnik w CPD miał doświadczenie w pracy z osobami doznającymi przemocy.

29. Lekarz pediatra – proponujemy, żeby wszedł do kategorii personelu dodatkowego. Uważamy, że można nawiązać współpracę również z lekarzem rodzinnym lub innym lekarzem o specjalizacji dziecięcej lub prywatnym ZOZ. Podana minimalna liczba godzin (2h dziennie) jest zbyt wysoka. Nawet gdybyśmy chcieli, żeby każde dziecko było raz zbadane przez lekarza, to przy założeniu 100 dzieci, to jest maksymalnie 100 h rocznie. W Centrum Pomocy Dzieciom rolą lekarza nie jest doraźne leczenie dziecka, ale sprawdzenie ogólnego stanu zdrowia pod kątem doznanego urazu/zaniedbania. Nie każde dziecko, które trafia pod opiekę CPD, wymaga konsultacji z lekarzem. Proponujemy, żeby wskaźnik obniżyć do ok. 4h miesięcznie (48 h rocznie).
30. Wymóg ukończonej specjalizacji z psychiatrii dziecięcej bardzo ograniczy pole działania, postulujemy dopuszczenie lekarza w trakcie specjalizacji z psychiatrii dziecięcej.
31. Znalezienie lekarza psychiatrii na minimum przeciętnie 2h dziennie jest mało realne, ale też niepotrzebne, gdyż psychoterapia w wielu przypadkach jest wystarczająca i włączanie farmakologii nie jest konieczne. W dobie 150 brakujących lekarzy psychiatrów dziecięcych w Polsce (zawód wykonuje obecnie 553 osoby), należy urealnić wymagania w tym zakresie. Proponujemy minimalnie 8 h miesięcznie (1 dzień w miesiącu)

Załącznik 4 Minimalne warunki lokalowe Wnioskodawcy

32. Brakuje wymogu pokoju przesłuchań i pokoju technicznego.
33. Wymóg przedstawienia umowy najmu powinien być odroczony w czasie, np. do końca 2024 roku, by dać możliwość znalezienia odpowiedniego lokalu. Ponadto, zawarcie umowy na lokal w momencie, gdy nie wiadomo, czy dana NGO otrzyma dotację, to bardzo duże ryzyko finansowe dla tej organizacji.
34. "Dysponent Funduszu nie przewiduje możliwości zlokalizowania Centrum w pobliżu miejsc o podwyższonym ryzyku przestępczości lub niebezpiecznych dla dzieci" - jakie są kryteria, jak zweryfikować, czy miejsce jest o podwyższonym ryzyku przestępczości?

Załącznik 6 Karta oceny merytorycznej

35. W naszej opinii nieadekwatne jest rozłożenie punktacji między doświadczenie podmiotu a doświadczenie poszczególnych członków kadry. Praca z dzieckiem, które doświadczyło przestępstwa, to zarówno praca zespołowa, jak i współpraca z innymi podmiotami. Jeśli podmiot zatrudni nawet najlepszą kadrę, ale nie ma procedur i standardów pracy i współpracy, to pomoc dziecku i jego rodzinie nie będzie skuteczna. Postulujemy zwiększenie punktacji za doświadczenie podmiotu i zmniejszenie za poszczególnych członków kadry. W ocenie doświadczenia należy też brać pod uwagę istnienie wypracowanych procedur, standardów pracy, a także porozumień z podmiotami zewnętrznymi (np. OPSami, sądami itp.), zaangażowanie w pracę zespołów interdyscyplinarnych. Zapewni to wysoką jakość świadczonych usług i wyeliminuje to przypadkowe podmioty, jakie w ostatnich 8 latach czasem zdobywały dotacje.
36. Nie jest dla nas jasne, w jaki sposób będzie oceniany punkt dotyczący trwałości projektu. Na podstawie deklaracji, pomysłu na utrzymanie, czy przeszłych doświadczeń oferenta?
37. Postulujemy zastosowanie kryterium dopuszczalności (50% punktów) nie tylko na poziomie całej oferty, ale także poszczególnych punktów oceny. W przeciwnym razie dopuszczona do realizacji może być oferta z maksymalną punktacją za kosztorys i jakość, ale zerową za doświadczenie, kadrę i zasoby lokalowe.
38. Postulujemy automatyczne wydawanie kart oceny wszystkim oferentom po zakończeniu procedury konkursowej w terminie do miesiąca od ogłoszenia wyników. Zagwarantuje to przejrzystość procedury wyboru, a oferentom da informację zwrotną, jakie punkty w przyszłości powinni poprawić.

Organizacje biorące udział w konsultacjach:

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę z Warszawy (prowadząca CPD w Warszawie, Gdańsku i Starogardzie Gdańskim)

Fundacja Dziecko w Centrum z Poznania

Fundacja Non Licet z Wrocławia

Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży Szansa z Głogowa

Stowarzyszenie Moc Wsparcia z Sosnowca

Fundacja Słonie na Balkonie z Łodzi

Stowarzyszenie Arka z Olsztyna

Fundacja Kółko Graniaste z Olsztyna

Fundacja Pro Fil z Rzeszowa

Stowarzyszenie Animatorów Kultury Klanza z Białegostoku

Stowarzyszenie Sempre a Frente z Lublina